

nem lassú békés fejlődés, hanem hosszas, véres harcok eredményei. Ilyen eredmény volt a városi közigazgatás függetlenné válása az olaszországi konzulok, francia mairek, német polgármesterek vezetése alatt, akik maguk is a polgárságból kerültek ki. A tekintélyesebb polgárokból alakult a városi tanács. A hűbérurak hatalma a városok gazdag és tekintélyes polgárságán megtört, a városi közösség tartós politikai hatalommá vált, külön polgári joggal, és így növekedtek olyan gazdasági és politikai tényezővé, mely a hűbéri intézményt megdőntötte.

Nagy Lajos: Budapest nagykávéház. A világegyetemmel kezdődik ez a könyv és alig két oldal múlva elérkezik a Budapest nagykávéházba. Mert idevezet minden: meleg és unalom, szalmaözvegyesség és fizetéseképtelenség, családi viszályok és kölcsönkoldulás, proccolás és snobizmus. Egy kávéházba sűrítve: Budapest, Magyarország, az egész társadalom. Sarki kávéház, amiben megfordulnak, naponta bejárnak törzs- és alkalmi vendégek, polgárok, akik életüknek egy kis hányadát, de aktivitásukat, közéletüket, „szociális” életüket teljesen itt élik ki. Kávéház, ahonnan még az utcaseprőt, csutakgyűjtőt, munkábaindulókat is lehet látni — igaz, hogy üvegen keresztül. Szóval egy hely, ahol sűrítve lejátszódik az egész élet, az az élet, ami már elég korcs és torz ahhoz, hogy egy kávéházba beleférjen. Keresztemszete ez a könyv Pestnek, a pesti kávéháznak, a pesti és kávéházi életnek, vagy méginkább általában polgári életnek. A rapszódikus: újságcikkek címeiből, képeslapokból, az asztalszomszéd adomáiból, családi és üzleti keserveiből, felvágásaiból, kávéházi pincérmesélte tragédiákból — összerakható polgári életnek.

Nem véletlenül kezdődik a könyv a világegyetemmel. Ezeknek a törzsvendeknek a kávéház faláig terjed az

univerzum, azontúl nincs semmi. Itt játszódik le, itt erjed, itt rohad az élet. Itt keresgélnek naivan, sután, képmutatón, snobbul az élet bibijeit is. A polgári baloldaliság: sunyi, beugrató, leleplező megbújt baloldaliság. És lapindítás: nagy szavak mögött megbujó kis egyéni szennyesek, ambíciók, korrupt akarnokok mondavacsinnált akciói. Egyszóval Budapest nagykávéház, az egész társadalom és belőle fakadó bűzös önpanceaék.

Mindez pedig 1935 júliusában, kánikulában, bonyodalmak, nemzetközi konfliktusok véstes légkörében. Pontos, megfogható, plasztikus képek. Utánna lehet járni, az alakokat megismerni, típusokat regisztrálni, kis tragédiákra ráismerni. Nagy Lajos tudásának, módszeres, boncolgató utánnajáró írásművészetének legjavát adta ebben a könyvben.

Szerkesztői üzenetek

F. L. Petrovgrad. Cikkét örömmel vettük, válasz levélben megy.

L. J. Vršac. Levelét megkaptuk, legközelebbi számunkban igyekszünk kívánságának eleget tenni.

Többeknek. Mult számunkból „Biológia és szociológia”, „A nő és a fasizmus” című cikkeink egészben, „Közszégi választások” valamint „1936. szeptember 3.” című cikkeink pedig részben, technikai okokból kimaradtak. — Jelen számunkból a következő beküldött cikkek: „Kisebbség és demokrácia”, Péter-Pál (novella), „Az autarkiaról”, „Farkasok (novella), „Október 6”, kimaradtak. A „Nemi inség” és a „Kiskereskedő és a válság” című cikkeket csak részben közölhettük.

A HID A FIATALOK LAPJA!